

HAUR ETA
NERABEEN AURKAKO
INDARKERIAREN
AURREAN
JARDUTEKO
PROTOKOLOA

I KIROLAREN ETA AISIALDIAREN EREMUAN

AURKIBIDEA

Atarikoa

I Zatia

1. Sarrera
2. Aurrekariak eta funtsezko kontzeptuak
 - 2.1 Aurrekariak
 - 2.2 Funtsezko kontzeptuak
3. Babes-ordezkaria
4. Aplikazio-eremuak eta erantzukizunak
5. Bibliografia

II Zatia

1. Protokolo-eredua
 2. Konpromisoak
 3. Aplikazio-eremua
 4. Arriskuak prebenitzeko eta aztertze jarduketak
 5. Esku hartze jarduketak
 6. Jarraipen-jarduerak (monitorizazioa)
- I. eranskina: erakundeko adingabeak babesteko ordezkariaren izendapena eta haren eginkizunak

Dokumentu hau da Nafarroako Kirolaren Institutuak (NKI) egindako protokolo bat; hori idazteko elkarlanean aritu da Nafarroako Gazteriaren Institutuarekin (NGI), Nafarroako Berdintasunerako Institutuarekin eta Migrazio Politiketako eta Justiziako Departamentuarekin⁽¹⁾. Nahitaez bete beharra dute kirol- eta aisialdi-esparruan adingabeekin lan egiten duten Nafarroako Foru Komunitateko erakunde guztiek, 8/2021 Lege Organikoaren arabera (47. artikulua).

Lehenbiziko zatian jasotzen dira arau-esparruarekin eta legea betetzetik eratorritako betebeharrekin lotutako alderdiak; zehazki, administrazio publikoei eta kirol- eta aisialdi-erakundeei eragiten dietenak.

Bigarren zatian, protokolo-eredu bat sartu dugu, eranskinekin. Kirol- eta aisialdi-erakunde bakoitzak dokumentua bere testuinguruan kokatu beharko du, beharrezkotzat jotzen duen guztia gehituta.

I. zatia

1. Sarrera

Haur eta nerabeei indarkeriaren aurrean babes integrala emateari buruzko ekainaren 4ko [8/2021 Lege Organikoak](#) ² agindu batzuk betetzera behartzen ditu administrazio publikoak eta kirol- eta aisialdi-erakundeak, ingurune seguruak sor ditzaten eta adingabeak indarkeriaren aurrean erabat babes ditzaten (LOPIVI, IX. KAPITULUA, kirolaren eta aisialdiaren esparruari buruzkoa, 47. eta 48. artikulua).

LGTBI+ pertsonen berdintasun sozialari buruzko 8/2017 Foru Legeak (34. artikuluan) eta Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunari buruzko 17/2019 Foru Legeak (29.e artikuluan) ere ezartzen dute protokoloak egiteko beharra.

2. Aurrekariak eta funtsezko kontzeptuak

2.1. Aurrekariak:

Europar azterlan bat egin da, CASES proiektua izenekoa, zenbait unibertsitatek sustatuta (tartean da Espainiako Vic-eko Unibertsitatea), eta datuak eman ditu haurrek eta nerabeek kirolean nahiz kirolaz kanpo jasandako indarkeriaren eta kalteen prebalentziari buruz. Nabarmentzekoa da 5 adingabetatik 1ek indarkeria jasan duela kirolean adingabea izateagatik.

2.2. Funtsezko kontzeptuak:

a) *Indarkeria:*

“Indarkeriatzat hartzen da adingabeei beren eskubideak eta ongizatea kentzen dizkien ekintza, ez-egite edo tratu arduragabe oro, baldin eta haien garapen fisiko, psikiko edo sozial ordenatua mehatxatzen edo oztopatzen badu, edozein dela ere horiek egiteko modua eta bitartekoa, informazioaren eta komunikazioaren teknologien bidez egindakoa barne, bereziki indarkeria digitala” (LOPIVI, 1.2 artikulua).

¹ Hemendik aurrera NKI eta NGI ² L/2021 Lege Organikoa, ekainaren 4koa; hemendik aurrera, LOPIVI

Nolanahi ere, honako hauek joko dira indarkeriatzat:

- Tratu txar fisikoa, psikologikoa edo emozionala.
- Zigor fisikoak, umiliagarriak edo iraingarriak.
- Arduragabekeria edo tratu arduragabea.
- Mehatxuak, irainak eta kalumniak.
- Esplotazioa, sexu-indarkeria barne.
- Ustelkeria, haur-pornografia eta adingabeen prostituzioa.
- Eskola-jazarpena, sexu-jazarpena eta ziberjazarpena.
- Hala eskatu gabe, pornografiarako sarbidea ematea.
- Sexu-estortsioa.
- Genero-indarkeria.
- Feminizidioa.
- Genitalen mutilazioa.
- Pertsonak arbuiatzea edo gorrotatzea sexu-orientazioagatik, genero-adierazpenagatik eta sexuedo genero-identitateagatik.
- Gizakien salerosketa, edozein helbururekin.
- Behartutako ezkontza, haurren ezkontza.
- Datu pribatuak jendaurrean zabaltzea, bai eta familian indarkeriazko edozein jokabide izatea ere.

b) Tratu ona:

"Haurren eta nerabeen oinarritzko eskubideak errespetatuz, printzipio hauek aktiboki sustatzea: elkarrekiko errespetua, gizakiaren duintasuna, bizikidetza demokratikoa, gatazkak modu baketsuan konpontzea, legearen babes bera izateko eskubidea, aukera-berdintasuna, eta haurrak eta nerabeak diskriminatzeko debekua" (LOPIVI 1.3 artikulua).

c) Ingurune segurua:

"Haurren eskubideak errespetatzen dituen eta sustatzen duena babesa ematen duen ingurune bat, izan fisikoa, psikologikoa, soziala edo digitala." (3 m art.)

3. Babes-Ordezkarria

LOPIVIn 48. artikulua araberak, adingabeekin kirol- eta aisialdi-jarduerak ohikotasunez egiten dituzten erakunde guztiek Babes-Ordezkarria (BO)³ izendatu behar dute.

³ Babes Ordezkarria, BO hemendik aurrera

Babes-Ordezkararen erantzukizunak:

- Erakundearen jardura-protokoloa proposatzea.
- Ezarritako protokoloak hedatzea eta betetzea.
- Haurren edo nerabeen aurkako indarkeria-egoera bat detektatu den kasuetan, dagozkion komunikazioak hastea.
- Adingabeentzat erreferentziazko pertsona izatea, harengana jo dezaten beren kezkak adierazteko.
- Neurriak hartzea kirola, jardura fisikoa, kultura eta aisialdia ez daitezen diskriminazio-uneak izan.
- Monitorizazio-sistema bat (erregistroa) ezartzea eta urteko memoria bat egitea.

4. Aplikazio-eremuak eta erantzukizunak

Haurren babesarekin eta tratu onarekin etikoki eta legez konprometitzea betebeharrak bat da kirol- eta aisialdi-jardueretan aritzen diren erakunde, klub eta pertsonentzat.

Kirolaren zein aisialdiaren esparruan, haurrekin eta nerabeekin izan behar dugun erantzukizuna helburu hauek lortzera bideratua dago funtsean:

- Ongizatea sortzea eta kirol- eta aisialdi-esperientzia onuragarri bihurtzea haurraren eta nerabearen garapen globalerako.
- Kirol- eta aisialdi-jardunean haurren eta nerabeen eskubideak errespetatzea.

Administrazio publikoek betebeharrak izan behar dituzte:

- Kirolean eta aisialdian haurrak eta nerabeak babesteko politika publikoa sortzea.
- Kirol- eta aisialdi-eremuan ingurune segurua eraikitzeke jarduketak bilduko dituzten jarduketa-protokoloak egitea.
- Sortutako politikak eta protokoloak betetzeko exijitzea federazioei, kirol- eta aisialdi-erakundeei eta profesionalei.
- Hasierako eta etengabeko prestakuntza espezializatua eskaintzea haurren eta nerabeen oinarritzko eskubideen arloan.
- Komunikazio- eta salaketa-bideak ezartzea, profesionalek, erakundeei edo haurrek eta nerabeek indarkeria-egoeren berri emateko aukera izan dezaten.
- Sexu-delituen ziurtagiri negatiboa eskatzea.
- Gauzak erraztea eta laguntza ematea erakundeei, federazioei, klubei eta pertsonari, aholkularitza eta prestakuntza egokiaren bidez.

Kirol- eta aisialdi-erakundeek (federazioak, klubak, udalak edo adingabeekin lan egiten duen edozein erakunde) betebeharrak izan behar dituzte:

- a. Administrazio publikoek kirolaren eta aisialdiaren esparrurako ezartzen dituzten jarduketako protokoloak aplikatzea; protokolo horiek aipatzen dira Haur eta nerabeei indarkeriaren aurrean babes integrala emateari buruzko ekainaren 4ko 8/2021 Lege Organikoaren 47. artikuluan.
- b. Monitorizazio-sistema bat ezartzea, bermatzeko betetzen direla adingabeen babeserako protokolo horiek.
- c. Babes-Ordezkaria izendatzea, harengana jo dezaten adingabeek beren kezkak adierazteko; hura arduratuko da ezarritako protokoloak hedatzeaz eta betetzeaz, bai eta behar diren komunikazioak abiarazteaz ere, haurren edo nerabeen aurkako indarkeria-egoera bat detektatu den kasuetan.
- d. Behar diren neurriak hartzea kirola, jarduera fisikoa, kultura edo aisialdia ez dadin izan bazterkeria-une bat, dela adinagatik, arraza- edo etnia-jatorriagatik, desgaitasunagatik, sexu-orientazioagatik, sexu-identitateagatik edo genero-adierazpenagatik, edo beste edozein inguruabar pertsonal edo sozialengatik. Horretarako, lan egin behar da haurrekin eta nerabeekin beraiekin, bai eta haien familiarekin eta profesionalekin ere, irain eta adierazpen umiliagarri eta diskriminatzaileen erabilera arbuiaitzeko ⁴.
- e. Haurrek eta nerabeek beren prestakuntzaren eta garapen integralaren alderdi guztietan aktiboki parte har dezaten sustatzea.
- f. Harremanak eta komunikazioa sustatzea eta indartzea kirol- eta aisialdi-erakundeen eta gurasoen (edo tutoretza-, zaintza- edo harrera-eginkizunak betetzen dituztenen) artean.
- g. Era berean, kirol- eta aisialdi-erakundeetan lan egiten dutenek prestakuntza espezifiko jaso beharko dute desgaitasuna duten haur eta nerabeei arreta egokia emateko.

5. Bibliografia

5.1. Legedia

- [8/2021 Lege Organikoa, ekainaren 4koa, haur eta nerabeei indarkeriaren aurrean babes integrala emateari buruzkoa \(LOPVI\)](#)
- [12/2022 Foru Legea, maiatzaren 11koa, haur eta nerabeei arreta eta babesa eman eta haien familiak, eskubideak eta berdintasuna sustatzeko \(21. art.\)](#)
- [17/2019 Foru Legea, apirilaren 4koa, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari buruzkoa](#)
- [14/2015 Foru Legea, apirilaren 10ekoa, emakumeen kontrako indarkeriari aurre egiteko](#)
- [8/2017 Foru Legea, ekainaren 19koa, LGTBI+ pertsonen berdintasun sozialari buruzkoa](#)
- [15/2001 Foru Legea, uztailaren 5ekoa, Nafarroako Kirolari buruzkoa](#)

⁴ Kirol-lehiaketa batean edo aisialdiko jarduera batean hitzezko erasoak edo beste mota batekoak gertatzen badira, erakunde antolatzaileak (ordezkariak, epaileak...) ezarritako protokoloa aplikatu beharko du, lehiaketa edo jarduera une batez geldiaraztea barne, baita bertan behera uztea ere, beharrezkoa izanez gero.

5.2. Materialak eta baliabideak

- [Nafarroako Kirolaren Institutuaren bitartekaritza bulegoa](#)
- [Nafarroako Berdintasunerako Institutua](#)
- [LGTBIFOBIA bidezko gorroto-delituen biktimentzako gida](#)
- [Sexu- eta genero-aniztasunari buruzko oinarrizko gida](#)
- [Emakumeen aurkako indarkeria - gazteendako gida \(gaztelaniaz\)](#)
- [Kattalingune, LGBTI+ pertsonen eta haien senideei informazioa eta arreta \(sexologikoa eta juridikoa\) emateko Nafarroako Gobernuaren zerbitzu publikoa](#)
- [Kirol Kontseilu Gorena: sexu-abusuak prebenitzeko eta detektatzeko gidak \(gaztelaniaz\)](#)
- [Kirol Kontseilu Gorena: i-Protect \(gaztelaniaz\)](#)
- [Haur eta nerabeei indarkeriaren aurrean babes integrala emateari buruzko Lege Organikoaren gaineko gida \(gaztelaniaz\)](#)
- [CASES proiektua \(gaztelaniaz\)](#)
- [CASES proiektuaren emaitzak \(gaztelaniaz\)](#)
- [CASES proiektuaren datuak \(gaztelaniaz\)](#)
- [CASES-Espainiari buruzko txostena \(gaztelaniaz\)](#)
- [VOICE \(gaztelaniaz\)](#)
- [KIVA \(gaztelaniaz\)](#)
- [ATERPE programa](#)
- [Safeguardian.org: nazioarteko babesak kirolean ari diren adingabekoentzat \(gaztelaniaz\)](#)
- [Safeguardian.org: autodiagnostikoa \(ingelesez\)](#)
- [Kirol Segurua, salatu online \(gaztelaniaz\)](#)
- [UNICEF: IKUSI, BABESTEKO \(gaztelaniaz\)](#)
- [HAURREN PLATAFORMA: "Kirola, haur eta nerabeendako ingurune segurua" \(gaztelaniaz\)](#)
- [ANIZTASUNA BESARKATZEA: Jazarpen homofobiko eta transfobikorik gabeko hezkuntza baterako proposamenak - Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasun Ministerioa, 2015 \(gaztelaniaz\)](#)

